

ZEN in de tuin

Van saaie achtertuin naar oosterse oase. Voelden Pascale en Berend zich eerst niet uitgenodigd in hun tuin te zitten, dankzij het ontwerp van Gemma Diks genieten ze nu elke dag van groene rust.

Tekst Edwin Oden Beeld MHGP/Modeste Herwig

Als je weet hoe de tuin er voorheen bij lag en je gaat er nu een kijkje nemen, dan kun je bijna niet geloven dat dit hetzelfde stukje grond is. Wat eerst een oninspirerende achtertuin van 63 vierkante meter bij een nieuwbouwwoning in Den Dolder was, is omgetoverd in een oosters aandoende stilteplek, waar diverse groentinten je als vanzelf in een rustige stemming brengen.

Eigenaren Pascale en Berend die hier een aantal jaar geleden neerstreken, hadden aanvankelijk wel geprobeerd wat van hun achtertuin te maken – met een terras, picknicktafel, grasveldje, een border met betonranden en wat potplanten langs de grasrand – maar het wilde steeds geen écht fijne plek worden. Hun zoon, inmiddels 13, ging er niet spelen, en Pascale en Berend voelden zich ook al niet uitgenodigd er te gaan zitten. “We hebben eerst allerlei dingen geprobeerd om de tuin aantrekkelijker te maken”, vertelt Pascale. “Ik verschoof bijvoorbeeld de potten, de picknicktafel en de stoelen, maar dat veranderde niet veel aan de sfeer.”

De tuin wordt aan de ene kant begrensd door een hoge blinde muur van het buurhuis, wat Pascale op het idee bracht die muur te maskeren door haar favoriete boom ervoor te planten: *Liriodendron tulipifera* (tulpenboom). “Ik hou van die boomsoort vanwege z'n geweldig mooi, frisgroene blad. Berend en ik zijn allebei liefhebbers van oosterse beplanting en de zenachtige sfeer van oosterse culturen – een tulpenboom geeft je met zijn bijzondere bladvorm en tulpvormige sprookjesbloemen bij uitstek het gevoel alsof je in een Aziatische tuin bent.”

De boom werd geplant en onttrok de muur inderdaad aan het zicht, maar toch wilde de tuin nog geen eenheid worden, en het oosterse sfeertje bleef ook een beetje uit.

De professional

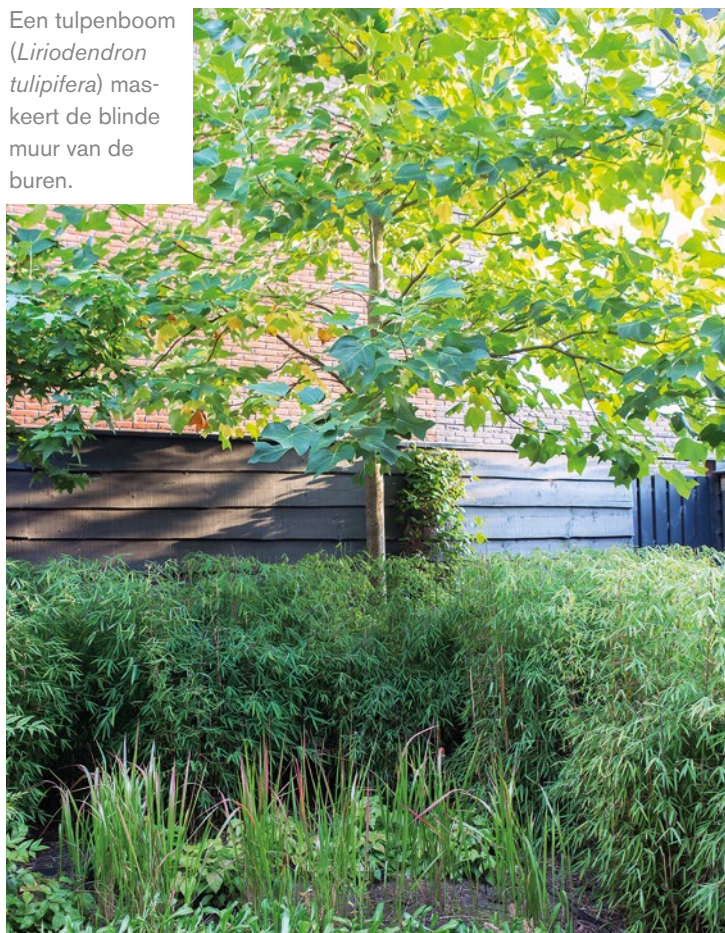
Toen werd het tijd professionele hulp in te schakelen: ze namen tuinontwerper Gemma Diks in de arm. Pascale: “Onze belangrijkste vraag aan Gemma was: kun jij eenheid en rust in onze tuin brengen, liefst met een oosters tintje?” Gemma glimlacht: “De tuin van Pascale en Berend was inderdaad geen eenheid. Wat ze misten, was een mooie plek om te kunnen verblijven. Ze hadden wel die tulpenboom en een paar mooie planten en potten verzameld, maar die maken niet per se een eenheid van een tuin. De samenhang miste, en daardoor was er geen geborgen gevoel.” Dat had vooral te maken met het feit dat de tuin ‘plat’ was, zoals Gemma het noemt: “Daarmee bedoel ik dat er geen hoogte- en dieptewerking in de tuin zat. Dat bereik je door massa in de tuin te brengen, en massa kun je creëren met hagen.”

Bij een kleine tuin denk je niet zo snel aan een haagblok midden in de tuin, maar volgens Gemma kan dat best. “Hagen hoeven heus niet zo hoog en lang te zijn. Met een paar kleine haagjes kun je al snel een groot effect behalen. Mensen zijn vaak bang dat een tuin voor het gevoel kleiner wordt als je hagen of hogere beplanting midden in de tuin plant, maar het omgekeerde gebeurt juist: je ►

Tuin en woonkamer zijn nu één geworden.

Een tulpenboom (*Liriodendron tulipifera*) maskeert de blinde muur van de burens.

‘EEN PAAR
KLEINE
HAAGJES
GEVEN AL
SNEL EEN
GROOT
EFFECT’

De haag van bamboe verhoogt de oosterse sfeer.

'MET VEEL VARIATIE IN GROENTINTEN EN BLADVORMEN WORDT EEN TUIN VERRE VAN SAAI'

creëert er verschillen in diepte mee, wat de tuin groter en geborgener doet aanvoelen." Ze bedacht twee hagen van bamboe, in verschillende hoogtes, en de bestaande haag van *Prunus lusitanica* 'Angustifolia' (Portugese laurierkers) rechtsachter in de tuin werd verlengd. "Ik koos voor bamboe vanwege die oosterse sfeer die Pascale en Berend wilden. Door er twee te plaatsen, ontstaat er samenhang in de tuin. En door de hagen verschillend in hoogte te maken, ontstaat de dieptewerking. Zo krijg je een gevoel van geborgenheid." De relatief hoge haag van Portugese laurierkers maakt de tuin ook nog eens spannender, zegt Gemma: "Je raakt benieuwd naar wat er achter die haag zit." Achter deze haag ontwierp Gemma een tuingereedschapskast, die door de haag aan het zicht wordt onttrokken: daarmee sloeg ze twee vliegen in één klap.

Wensen en eisen

Voordat ze het tuinontwerp maakte, vroeg Gemma Pascale en Berend een moodboard op Pinterest samen te stellen, om zo een beeld te krijgen van de sfeer waar ze van houden. Gemma: "Ze bleken nogal wat wensen te hebben. Twee zitplekken, een gereedschapskast en de oosterse sfeer konden allemaal worden gerealiseerd; de geliefde potten moesten uitwijken naar de voortuin. Als je eenheid en rust in een tuin wilt, moet je echt keuzes maken."

Eén wens was voor Pascale en Berend een eis: hun tulpenboom moest blijven staan. Gemma: "Ze vinden die boom prachtig en dat is hij ook, maar hij hoort niet in een kleine tuin. Deze soort kan namelijk 25 meter hoog worden als je hem z'n gang laat gaan." Pascale en Berend bleken daar niet van op de hoogte te zijn; de kweker waar ze de boom hadden gekocht, had er helaas niet voor gewaarschuwd. Gemma: "Desondanks wilden ze de boom behouden. Ik heb gezegd: jullie zullen hem wel vaak moeten snoeien, anders neemt hij de hele tuin over."

Om qua beplanting een oosterse sfeer te bewerkstelligen, koos Gemma veel van oorsprong Chinese en Japanse planten, zoals de eerdergenoemde bamboehagen van

Fargesia 'Jiuzhaigou 1', het siergras *Miscanthus sinensis* 'Malepartus', *Imperata cylindrica* 'Red Baron' (Japans bloedgras), *Nandina domestica* (hemelse bamboe) en *Ilex crenata* 'Convexa' (Japanse hulst). Gemma: "De rust in deze tuin heb ik aangebracht door vooral groene planten te gebruiken. Dat kwam goed uit in dit geval, want het is een schaduwrijke tuin en veel groene planten zijn schaduwplanten." Ondanks het overheersende groen is de beplanting wel spannend geworden, benadrukt Gemma: "Met veel variatie in groentinten en bladvormen en -texturen wordt een tuin verre van saai." Sommige planten in de tuin bloeien weliswaar, maar in niet al te opvallende kleuren: purperrood, bruin, hier en daar een beetje wit en roze. "Ook dat aspect houdt de sfeer rustig", zegt Gemma.

Verhoudingen

Pascale en Berend wilden twee zitplekken in hun tuin, wat Gemma op het idee bracht de verharding van twee materialen te maken: oud-Hollandse betontegels en Japans split. "Daarmee markeer je de twee zitplekken, en het draagt ook bij aan de sfeer. Want wanneer de hele bestrating van hetzelfde materiaal was geweest, zou het een monotone vlakte zijn geworden, wat het qua verhoudingen minder fijn had doen aanvoelen." Om toch de eenheid te behouden, zijn tegels en split in dezelfde kleur gekozen. Extra voordelen van het Japans split zijn dat het de oosterse sfeer versterkt én Gemma kon er planten in zetten, zoals *Cornus kousa* var. *chinensis* (Japanse kornoelje) en de in bloei heerlijk geurende *Choisya ternata* 'Aztec Pearl'. "Zo komen de planten als het ware naar je toe, waardoor de tuin natuurlijker voelt."

De tuin is zeer onderhoudsvriendelijk te noemen: de hagen hoeven slechts een keer per jaar te worden gesnoeid, er staan heesters die nog minder snoei vragen, en door het gebruik van bodembedekkers groeit er amper onkruid.

Pascale en Berend zijn zeer tevreden met het resultaat. Pascale: "Ik vond dat we eerst een stomme tuin hadden, maar nu komen we er graag om koffie te drinken, te eten of in de zon te zitten. Door de vele groenblijvende planten is er altijd leven, en van de lente tot in de herfst bloeit er altijd wel iets." De tuin is nu ook een verlengstuk van hun woonkamer geworden. "Als je de woonkamer in komt, word je meteen rustig van die groene oase. Geweldig, we hebben er nu buiten én binnen plezier van, het hele jaar door." *

Gemma Diks

Ze begon haar loopbaan ooit als psycholoog, maar al snel werd haar hart gegrepen door het groen. Na een opleiding tot hovenier en tuinontwerper werkte ze enige tijd voor een tuinarchitectenbureau, en vervolgens richtte ze in 2002 in Den Dolder haar eigen bureau

voor groenvormgeving op: Groen ID (www.groenid.nl). Gemma's specialiteit is haar uitgebreide plantenkennis, gecombineerd met haar gevoel voor de psychologie van de tuin: die zo inrichten dat iemand zich er prettig en geborgener voelt.

Stapstenen in het plantvak: gemakkelijk bij het onderhoud.

Asplenium scolopendrium (tongvaren) verhoogt de groene, oosterse sfeer.

Geplant in het Japans split: *Choisya ternata* 'Aztec Pearl'.

Siergras *Miscanthus sinensis* 'Malepartus' langs de gevel maakt de zithoek geborgen.